

RAPPORT

BEMIDDELING SPEELGELEGENHEID KERKSTRAAT GROESBEEK

mw. dr. J.G.M. Assen,
Bemiddelaar

1. Inleiding

Een initiatiefgroep van ouders heeft in samenspraak met de gemeente een plan ontwikkeld voor de inrichting van een speeltuin op de locatie Kerkstraat/Houtlaan in Groesbeek. Het college van burgemeester en wethouders heeft besloten om aan dit initiatief medewerking te verlenen (collegebesluit dd. 17 juli 2018) en hiervoor geld/subsidie beschikbaar te stellen. De plannen omvatten zowel een fysiek plan alsmede afspraken over concrete realisatie, samenwerking tussen initiatiefgroep en gemeente, subsidie, verantwoordelijkheid en onderhoud als het speelterrein eenmaal is gerealiseerd. Een overzicht van dit (fysieke) plan vindt u in bijlage 1 van dit rapport. Een aantal personen heeft naar aanleiding van dit collegebesluit bezwaren ingediend. Deze zijn op 20 november 2018 door de onafhankelijke Commissie Bezwaarschriften behandeld. De commissie vindt de bezwaren niet-ontvankelijk omdat het niet gaat om een besluit waartegen je een bezwaarschrift kunt indienen. Er is voor dit plan geen vergunning nodig. Het plan kan binnen het bestemmingsplan worden uitgevoerd. Het college is bevoegd hierover te besluiten en hoeft dit besluit niet aan de Raad voor te leggen.

De Commissie Bezwaarschriften doet de suggestie om bemiddeling in te schakelen. Het college heeft mij, hierna ook: bemiddelaar genaamd, benaderd om in deze zaak te bemiddelen. De bemiddeling betreft uitsluitend het fysieke plan.

2. Doel bemiddeling

Deze bemiddeling heeft als doel een oplossing te creëren met een zo groot mogelijk draagvlak onder de initiatiefgroep en degenen die van zich hebben laten horen in de Commissie Bezwaarschriften.

De wethouder heeft de initiatiefgroep en enkele groeperingen benaderd of zij kunnen instemmen met en willen meewerken aan bemiddeling. Hun reactie was positief.

Bij bemiddeling dient men zich te realiseren dat de uitkomst nooit het ideale plaatje voor iedereen zal zijn, maar het streven is te werken aan een acceptabele invulling van het plan. In casu draagvlak te vinden voor een speelgelegenheid met toestellen in dit groengebied. Het doel van bemiddeling is niet: het standpunt van de ene partij dwingend op te leggen aan een andere partij.

3. Aanpak

In twee fasen zijn er gesprekken gehouden. Steeds is eerst met de initiatiefgroep gesproken; daarna met de indieners van de bezwaren, bestaande uit een aantal aanwonenden, de kerkhofbeheerder en de Heemkundekring.

Het had de duidelijke voorkeur van de bemiddelaar om in deze eerste verkennende fase de gesprekken zoveel mogelijk in afzonderlijke samenstellingen te houden en niet in een gezamenlijk overleg, om te voorkomen dat emoties de overhand zouden krijgen en een resultaat niet haalbaar zou zijn. Ook de Werkgroep Milieubeheer en

een vertegenwoordiging uit de buurt zijn uitgenodigd. Zij hadden hun ideeën over dit plan richting college naar voren gebracht en wilden graag meedenken.

De eerste fase was ervoor om de standpunten en mogelijkheden te horen van de verschillende groeperingen in aanvulling op de verslagen van de Commissie Bezwaarschriften. Daarnaast heeft de bemiddelaar zich laten informeren door de gemeentelijke organisatie, onder meer over de vraag wat de gevolgen zijn voor de subsidies van de initiatiefgroep als er een ander plan zou komen; maar ook over de technische aspecten van dit plan (o.a. voor de waterloop; het groen; het verkeer) en van mogelijke alternatieven.

Later kwamen er nog meer meldingen van organisaties en mensen die hun zegje wilden doen, maar daarvoor is geen gelegenheid gegeven, want het is geen inspraakronde. Soms kwamen er uit de schriftelijke meldingen suggesties naar voren, die op hun merites zijn gewaardeerd.

De tweede fase van gesprekken was de presentatie van het nieuwe plan, zie bijlage 2. Dat is in twee bijeenkomsten gedaan: een bijeenkomst voor de initiatiefgroep en een voor degenen die eerder hun mening hebben gegeven over het plan om een speelgelegenheid te realiseren op deze plek. Deze mensen zijn deze keer wel in één groep uitgenodigd.

4. Eerste ronde gesprekken

Het doel van de eerste ronde is het verkennen van de standpunten, in de zin van het zoeken naar mogelijkheden om partijen dichter bij elkaar te brengen: waar zijn mogelijke openingen voor verbreding of wijziging van de standpunten en welke pijnpunten zijn onoverkomelijk, en dat voor alle betrokken partijen.

Initiatiefgroep.

De verwachtingen van de initiatiefgroep en de bemiddelaar over het doel van het gesprek liepen in dit eerste gesprek volkomen uit elkaar. Er is gekeken of er ruimte was om in de plannen tegemoet te komen aan bezwaren. Die ruimte was in de ogen van de initiatiefgroep zeer beperkt. Liever wilde deze groep geen afstand doen van de plannen waarin zij al zoveel tijd en energie hadden gestoken. De groep was zeer verbaasd dat zij waren uitgenodigd. In hun ogen zou bemiddeling betekenen dat de bemiddelaar de 'tegenstanders' zou overtuigen van dit plan. Dat was niet de bemiddelingsopdracht!

Ook de initiatiefgroep moest zich realiseren dat bemiddeling betekent: niet vasthouden aan het originele plan, maar bereidheid tot meedenken tot een oplossing. Dat hebben de leden van de initiatiefgroep daarna zeker gedaan!

Groep bezwaarmakers/insprekers

De groepen die bezwaar hebben gemaakt, hebben zeer verschillende bezwaren.

Aan hen is wel duidelijk gemaakt, dat inspraak niet aan de orde is, zelfs niet mogelijk is, omdat het bestemmingsplan het college bevoegdheden heeft verleend dit gebied in te richten, mits passend in het bestemmingsplan. Aan die voorwaarde voldoet het plaatsen van een speeltuin, c.q. speelgelegenheid. Dat was niet bij iedereen bekend.

Sommigen dachten dat je zienswijzen en bezwaren kunt indienen, zoals bij een wijziging van het bestemmingsplan.

Niemand van degenen met wie is gesproken, was tevreden met het voorliggende plan. De bezwaren hebben te maken met:

- er is geen rekening gehouden met de rust en stilte van dit gebied, midden in het dorp, m.n. in de avonduren en 's nachts;
- er is geen rekening gehouden met de zichtlijnen op de kerk;
- er is geen rekening gehouden met natuurwaarden van deze groenstrook;
- er is geen rekening gehouden met de cultuurhistorische waarde van deze groenstrook en onderzoek dat hiervoor heeft plaatsgevonden;
- er wonen nagenoeg geen kinderen in de buurt, waarom op deze plek?
- angst voor het ontstaan van een hangplek van jongeren;
- het is er niet (verkeers)veilig voor kinderen;
- verspilling van gemeenschapsgeld, zeker omdat er al veel geld aan het groen en het beekje is besteed dat nu teniet wordt gedaan.
- en voor sommigen is elke verandering een verandering te veel.

De volgende openingen en ideeën voor een speelplek op deze locatie werden geboden:

- accepteren van een speelgelegenheid voor kleine kinderen; niet voor kinderen ouder dan 8 jaar. Oudere kinderen kunnen zelfstandig naar grotere speelgelegenheden gaan;
- minder toestellen, ook minder hoog;
- toestellen van natuurlijke materialen;
- ontdekkingsmogelijkheden inbouwen met water, stenen, stokjes en dingen kunnen bouwen (vanwege didactische en pedagogische redenen);
- permanent toezicht door ouders (grootouders; verzorgers) noodzakelijk;
- zorg dat er geen jongerenhangplek komt. De meesten wilden daarom geen (vaste) banken als ontmoetingsplek, anderen wel (juist voor grootouders);
- inrichten met natuurlijk speelmaterialen;
- spelen aan Kerkstraatzijde, de andere zijde (bij fietspad) met rust laten;
- ecologische verbindingzone langs fietspad en spoorlijn niet verstoren;
- maak aan de westzijde een tuin met kruiden en veldbloemen;
- de bron van de beek kleiner maken en schoonhouden, met water dat wordt ververst;
- duidelijke afspraken maken over verantwoordelijkheid, aansprakelijkheid, onderhoud, schoonhouden en reparaties e.d.;
- later kwam een verzoek binnen om ook rekening te houden met gehandicapte kinderen in het speelplan.

5. Aangepast plan

Uit de eerste gesprekken bleek uiteindelijk voldoende draagvlak voor een speelplek, maar wel in aangepaste vorm, kleinschaliger en natuurlijker, rekening houdend met bovenstaande suggesties. Aan de hand van de ingebrachte argumenten is in samenwerking met de deskundige van de gemeente op het terrein van speelgelegenheden nagedacht over de mogelijkheden van een aangepast plan dat in

redelijkheid recht zou doen aan de ingebrachte bezwaren en ideeën, maar zeker ook aan de belangen van de initiatiefgroep.

Met name de opmerkingen over de veelheid aan toestellen in een relatief kleine ruimte en de aantasting van het groen vond ik als bemiddelaar terecht. Ook het beroep op creativiteit van kinderen (gebruik waterelementen; een 'wild' gedeelte met kruiden/veldbloemen om te plukken) vond ik een waardevolle toevoeging aan het plan.

Verder heb ik als bemiddelaar gemerkt dat de betrokkenen het lastig vonden om een duidelijk en eenduidig beeld van dit gebied te krijgen met daarin de speeltoestellen. De oorspronkelijke tekening van het plan gaf een moeilijk leesbaar beeld: de toestellen leken veel groter in verhouding tot het gebied dan dat ze in werkelijkheid zijn.

Aan de hand van de nieuwe ideeën c.q. mijn standpunten (minder toestellen, meer groen, meer beroep op de creativiteit van kinderen, meer natuurlijke materialen) heeft het bedrijf Replay een nieuw plan opgesteld, dat in mijn ogen goed recht doet aan de opmerkingen en wensen zowel van de initiatiefgroep als van de bezwaarmakers en meedenkers.

Er zijn daarom naast de twee-dimensionele tekening ook enkele drie-dimensionele beelden gemaakt om een betere impressie te krijgen van hoe een en ander eruit zou komen te zien. Met dit plan dat ook visueel een veel beter beeld gaf van de situatie ter plaatse, ben ik de tweede ronde gesprekken ingegaan. Een van deze beelden wordt weergegeven in bijlage 4.

6. Tweede ronde gesprekken

In deze gesprekken is het nieuwe plan toegelicht en de beide groepen de mogelijkheid geboden om twee suggesties voor aanpassingen van het plan naar voren te brengen.

Initiatiefgroep

De initiatiefgroep bleef het jammer vinden dat het oorspronkelijke plan waarin de groep veel tijd en energie had gestoken, niet door zou gaan. De groep stelde zich echter zeer positief op ten opzichte van het nieuwe plan.

De initiatiefnemers wilden graag een vogelnestschommel aan het plan toevoegen en de voetbalmogelijkheid terug in het plan zien.

Groep bezwaarmakers/meedenkers

De aanwezigen vonden het nieuwe plan een duidelijke verbetering ten opzichte van het eerdere plan van de initiatiefgroep. Sommigen vonden het plan mooi, maar niet geschikt voor deze locatie. Een aantal personen van deze groep gaf aan onverkort aan hun bezwaren tegen een speelplek op deze locatie vast te houden.

Op de vraag van de bemiddelaar om suggesties voor aanpassingen van het plan, gaf deze groep aan dat zij het belangrijk vinden dat er een groene afscheiding komt van de speelplek. Een vogelnestschommel werd als een positieve toevoeging beschouwd. Zij stelden voor om twee vogelnestschommels te plaatsen en de kabelbaan te schrappen. Sommigen wilden wel een bankje, anderen juist niet.

Reactie op suggesties

De suggesties van beide kanten heeft bemiddelaar laten onderzoeken. De mogelijkheid van een tweede vogelnestschommel op de plek en in de plaats van de kabelbaan is niet wenselijk in verband met de nabijheid van het fietspad. Bovendien moest de initiatiefgroep naar de mening van bemiddelaar dan wel heel erg veel inleveren: de kabelbaan is een vrij essentieel onderdeel van hun plannen. De wens van de initiatiefgroep om een klein trapveldje voor voetbal te realiseren blijkt niet haalbaar vanwege gebrek aan ruimte hiervoor.

Eén vogelnestschommel kan wel gerealiseerd worden, namelijk aan de noordwest van het plan (aan de Kerkstraat). Naar aanleiding van de hierover gevoerde discussies vindt de bemiddelaar het wel belangrijk dat er binnen het plan een bankje komt voor ouders of grootouders om te gaan zitten. Waarbij wel gerealiseerd moet worden dat elke nieuwe speelgelegenheid aanvankelijk ook door de oudere jeugd zal worden 'beproefd', maar de opzet van dit plan lijkt niet zo erg aantrekkelijk voor die groep. Zij hebben voldoende andere mogelijkheden in het dorp.

7. Resultaat

In bijlage 3 is het aangepaste nieuwe plan weergegeven. Dit plan is het resultaat van gezamenlijk nadenken en uitproberen. Velen, zowel de initiatiefnemers als de mensen uit de groep bezwaarmakers en meedenkers hebben over hun eerste ideeën weten heen te kijken en hebben zich ingeleefd in hoe het er nu uit komt te zien. Dat is zeer te waarderen!

Duidelijk is dat niet alle initiatieven kunnen worden gerealiseerd en niet alle bezwaren konden worden weggenomen. Dat is simpelweg ook niet mogelijk. Ik denk toch dat het een goede en haalbare uitkomst is van deze bemiddeling. Deze uitkomst zal zijn een mooie parkachtige omgeving, met minder zichtverstoring, niet te veel speeltoestellen (houten, geen metaal) op deze relatief kleine ruimte.

Dankzij de groep bezwaarmakers/meedenkers is er meer aandacht voor veiligheid, meer aandacht voor de natuur, de zichtlijnen, de cultuurhistorie en meer aandacht voor de creativiteit van de kinderen door het gebruik van onder meer de waterelementen. Het wordt nu een parkachtig gebied met speelmogelijkheden.

8. Aanbevelingen

De gemeente staat positief ten opzichte van initiatieven vanuit de inwoners. Dat sluit prima aan bij het huidige tijdbeeld, waarin de overheid inwoners meer verantwoordelijkheid voor de inrichting van hun omgeving wil geven en niet alles

vanuit het kantoor van de gemeente moet worden bedacht. Bij het realiseren van plannen gaat het echter niet alleen om de belangen van de initiatiefnemers, maar ook om de belangen van aanwonenden, van milieubelangen, van cultuurhistorie etc. Wanneer het openbaar groen betreft, dat ook nog eens in het centrum van het dorp ligt, dan gaat het om meer dan het belang van de initiatiefnemers en de omwonenden alleen.

Voor iedereen is het van belang dat zij hun mening en zorgen over bepaalde ontwikkelingen kunnen delen. Van de overheid verwachten inwoners op dit moment nog altijd een actieve rol daarin.

De initiatiefgroep heeft voor inspraak haar verantwoordelijkheid willen nemen en al vroegtijdig de buurt geïnformeerd. De gemeente stond hierbij als overheid te veel aan de zijlijn, had hiervoor in mijn beleving ook bewust gekozen maar die rol blijkbaar niet duidelijk genoeg gecommuniceerd. Ook had de gemeente in mijn ogen beter op het proces moeten toezien. Zijn alle belangen in voldoende mate bij dit initiatief betrokken? Hebben belanghebbenden hun zorgen naar voren kunnen brengen? Is er draagvlak voor de plannen? Ook al heeft het college de bevoegdheid om te besluiten over de invulling van zo'n centraal gebied in het dorp, dan nog was het beter geweest om in breed verband draagvlak te zoeken voor dit plan.

Dat maakt zo'n proces nog ingewikkelder dan het nu al is, dat is duidelijk; maar wellicht beter.

Belangrijk hierbij is wel steeds duidelijk te maken dat inspraak en het creëren van draagvlak niet wil zeggen dat iedereen zijn of haar zin kan krijgen. Dat kan ook niet, gezien de tegengestelde belangen. Het gaat daarbij wel om openbare ruimte. Aan het college is dan de lastige taak een goede afweging te maken tussen al die belangen en te beslissen welk initiatief wel en welk initiatief niet gerealiseerd kan worden.

Initiatieven van burgers zijn zeer waardevol. Het is ook goed dit te stimuleren en te waarderen. Maar ook bij initiatieven geldt: niet altijd kan het gerealiseerd worden zoals initiatiefnemers in gedachten hebben. Mijn advies is daarom aan dergelijke inwonerinitiatieven duidelijke randvoorwaarden te stellen zodat enerzijds alle relevante belangen kunnen worden ingebracht en anderzijds de gemeente de regie in handen houdt. Goede communicatie richting belanghebbenden is essentieel.

Belanghebbenden zijn niet alleen initiatiefnemers; ook niet alleen aanwonenden; ook niet alleen de raadsleden als gekozen vertegenwoordigers van de bevolking; het is veel breder – ook dat is een taak voor de gemeente. Goede communicatie en het betrekken van de belanghebbenden bevorderen in elk geval het draagvlak voor plannen. Een inwoner wil graag weten dat zijn of haar mening ertoe doet (ook al krijg je niet je zin). De gemeente moet erop toezien dat die randvoorwaarden ook worden ingevuld.

Tot slot

Tot slot dank ik eenieder voor hun bijdrage in dit proces. De leden van de initiatiefgroep dank ik allereerst voor de moed en het doorzettingsvermogen om dit initiatief tot een plan te ontwikkelen. Maar vooral omdat zij de bereidheid toonden om open te staan voor verbeteringen en aanpassingen in hun plan en niet koste wat kost bleven vasthouden aan het oorspronkelijke plan. Grote waardering daarvoor. Zij

hebben veel werk verzet en zullen nog veel werk moeten verzetten voordat het plan gerealiseerd kan worden. Ik wens hen veel succes daarbij.

Ook degenen die bezwaar maakten en degenen die hebben meegedacht aan een oplossing voor dit parkje met speelmogelijkheden dank ik hartelijk voor hun inbreng en hun -overwegend- positieve instelling om mee te denken over een oplossing. Dankzij deze groep is een beter plan ontstaan!

Van de gemeente wil ik dankzeggen aan wethouder Van de Scheur en de heer Van de Lest van de afdeling Openbare Ruimte alsmede aan de ambtelijke ondersteuning door de heer Van Swam; dank voor de gelegenheid die zij via deze bemiddeling aan betrokkenen hebben geboden om over de plannen mee te denken en mij te faciliteren in het opstellen van een nieuw plan.

Groesbeek, 25 april 2019

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.G.M. Assen', written over a horizontal line.

Mevrouw dr. J.G.M. Assen

Bijlage 1: oorspronkelijk plan

Bijlage 2: aangepast plan

Bijlage 3: definitief plan

Bijlage 4: driedimensionaal beeld